

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

SZAKIRODALOM

Az első magyar nyelvű

KERTÉSZETI LEXIKON

Ismét egy nélkülözhetetlen szaklexikonnal gazdagodott agrárirodalmunk. Néhány hónapja jelent meg a Mezőgazdasági Kiadó gondozásában az első magyar nyelvű *Kertészeti Lexikon*. Hasznos és elismerésre méltó folytatása ez a néhány évvel ezelőtt megjelent Mezőgazdasági Lexikonnak, s mutatja, hogy kiadójuk nemcsak nem idegenkedik a könyvkiadás e legfűradásosabb, sokévi megfeszített, pontos, szervezett és rendkívüli gondosságot igénylő vállalkozásaitól, hanem az igényeket helyesen feltárva, nagy lelkesedéssel és szakmai hozzáértéssel szolgálja ezúton is mezőgazdaságunk fejlesztésének ügyét.

A *Kertészeti Lexikon* természetesen kifejezetten szaklexikon. Már csak ezért is teljesen egyet lehet érteni a szerkesztő — Muraközy Tamás — előszavában körvonalazott tartalmi céllal: „Úgy tartottuk helyesnek, hogy ne szerepeljenek azok a nem kifejezetten kertészeti, vagy nem szorosan ehhez tartozó fogalmak, amelyek valamelyik már megjelent, vagy megjelenés előtt levő szaklexikon témájába tartoznak. Ezért törekedtünk következetesen annak az elvnek az érvényesítésére, hogy korszerű tudományos alapra épült gyakorlati kertészeti szaklexikont adjunk a szakemberek és a művelt érdeklődők kezébe.” Mindamelllett egy szaklexikon bizonyos értelemben mindig *általános műve* is az illető területnek. S mint ilyennek nemcsak a szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermelés, hanem a mezőgazdaság szinte bármely posztján dolgozó szakember számára a nélkülözhetetlen segédkönyv szerepét kell betöltenie. De úgy vélem, arról sem szabad lemondani, hogy a kertész szakemberek támpontot találjanak benne a kertészet és a mezőgazdasági termelés más ágai közötti kap-

csolatokról, érintkező felületekről, s nem utolsósorban a nagyüzemi kertészeti termelés üzemi, szervezési és gazdasági kérdéseiről. S egyben ez adja az indokát annak is, hogy agrárirodalmunk e *kiemelkedő jelentőségű és színvonalú* kertészeti alkotásával az agrárökonómia és üzemszervezés folyóiratában foglalkozunk.

Örvendetes, hogy a *Kertészeti Lexikon* szerkesztői — bár a Szerkesztőbizottságnak nem volt agrárközgazdász tagja — messzemenően gondoltak, sőt gondoskodtak, az agrárökonómiai és üzemszervezési címszavak szerepeltetésére, s gyakran a lexikon kertészeti szakjelleget meg megfelelő *céltudatos* tartalmi kifejtésére is.

Példaként megemlítem egyetlen témakör címszavait: „*Jövedelem*” címszó, mint közgazdasági kategória megfogalmazása szerepel a lexikonban; „*Jövedelemrészeseledés*” ismerete a termelőszövetkezeti gazdálkodásban fontos és nemcsak fogalmát adja, hanem módjait is áttekinti (kár, hogy a tsz-ek zöldségkertészetében elterjedt árbevétel szerinti részeseledést nem említi); „*Jövedelemrészeseledési (munkadíj) alap*” és „*Jövedelemrészeseledési (munkadíj) tartalék*” címszavak felvétele a Kertészeti Lexikonba is korszerű és komplex szemléletre vall; a „*Földjáraadék*” elméleti, a „*Földjáraadék a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben*” gyakorlati felvilágosítókat nyújt (utóbbi példaszerűen igazodik a lexikon kertészeti jellegéhez: részletesen tájékoztat a szőlő és gyümölcsös területek utáni földjáraadékról); „*Vállalatfejlesztési alap*”; „*Biztonsági alap*”, és sorolhatnánk tovább az idevágó címszavakat. Kár viszont, hogy a bruttó és a nettó jövedelem megfogalmazása a „*Jövedelmesség*” címszó anyagában rejtőzik.

Kellő súlyt kapott a *Kertészeti Lexikonban* a nagyüzemi kertészeti termelés szervezésével kapcsolatos címszó-anyag. Megtalálhatók benne a gépesítéssel, a munkaszervezéssel, a tervezéssel és normákkal kapcsolatos fogalmak. (Pl. „*Üzemág*”; „*Üzemegység*”; „*Önköltség-számítás*”; „*Üzemgazdász*”; „*Fogamunkák szervezése*”; „*Földmunkák tervezése és kivitelezése*”; „*Kertéptézési normák*”; „*Üzemyangfelhasználás mutatói*” stb.)

Helyesen törekedtek a szerkesztők arra is, hogy a Kertészeti Lexikon tájékoztasson a külföld kertészetéről is (Jugoszlávia, Franciaország szőlő- és bormermelése stb.).

Kertészeti Lexikonról lévén szó, érthető, hogy egy teljes oldalt szenteltek a „Kertészet” fogalmának, de talán többet is megért volna, ha... Ha egységes és általánosan elfogadott meghatározás híján szélesebb áttekintést kaphatna az olvasó a világ szakirodalmából az idevágó állásfoglalásokról, ami terjedelemben és érdemben is ellensúlyozta volna az MTA 1952. évi e kérdéssel foglalkozó vitaülésének részletes citálását, amelyen egyébként — a lexikon megfogalmazásával élve — „nem jött létre egységes álláspont”.

„A kertészeti termelés üzemi formái” címszótól azt vártam, hogy a termelés üzemi formáit rendszerezi, ami a leghasznosabb lett volna a szakemberek számára. Sajnos ehelyett főleg a *tulajdonviszonyok* szerinti kategorizálás található a jelzett helyen.

Úgy vélem az idézetek is kellően érzékeltetik, hogy a *Kertészeti Lexikon* valóban általános mű is, és az agrár-

ökonómia és üzemszervezés területéről szinte mindazt tartalmazza, amire a kertész szakembereknek szükségük lehet. S hozzá tehetjük: a *Kertészeti Lexikon* ebben is színvonalas. A szerkesztők láthatóan megszívtették és hasznosították a korábban megjelent és szintén igen jó Mezőgazdasági Lexikon tapasztalatait és a szakembereknek arra érkezett sok, önzetlen, jószándékú és segítőkész megjegyzését (amihez mi is igyekeztünk hozzájárulni a *Gazdálkodás* 1959. évi 1. számában).

E lexikon azonban mégis csak kertészeti szaklexikon, s ennél fogva sokezer címszavának túlnyomó nagy része szorosán vett kertészeti ismeretanyagot rendszerez. A hatalmas, nagyalakú, 1152 oldalas, jóminőségű papírra nyomtatott, kitűnő rajzokkal, jó fényképekkel és művészi színes táblákkal illusztrált *Kertészeti Lexikon* mezőgazdasági irodalmunk kiemelkedően értékes alkotása. Nemcsak a kertészek, hanem minden mezőgazdasági szakember régen nélkülözött segítőtársa.

Enese László dr.
a mezőgazdasági tudományok
kandidátusa

Dr. Földes Iván:

A termelőszövetkezetek állami irányítása

262 oldal, 24,— Ft

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó